

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روش‌های تدریس کتب ابتدایی

(ریاضی، علوم اجتماعی، علوم تجربی، فارسی، قرآن)

سیامک محمدی شوردرق - بهروز مجیدی ایوانلو -
ایلقار نورآذر - هاشم مهرداد - مظفر محمدزاده

انتشارات ارتباطات اجتماعی - ۱۴۰۱

سرشناسه: محمدی شوردرق، سیامک، ۱۳۷۷	
عنوان و نام پدیدآور: روش های تدریس کتب ابتدایی (ریاضی، علوم اجتماعی، علوم تجربی، فارسی، قرآن) / سیامک محمدی شوردرق و همکاران	
ISBN: 978-600-8437-91-8	مشخصات نشر: تهران: نشر ارتباطات اجتماعی، ۱۴۰۱.
	مشخصات ظاهری: قطع رقعی - ۱۳۹ ص.
9 786008 437918	شابک: ۹۷۸۶۰۰۸۴۳۷۹۱۸
	وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: تدریس اثربخش -- راهنمای آموزشی (ابتدایی) -- معلمان مدرسه های ابتدایی -- ایران -- راهنمای آموزشی -- آموزش ابتدایی -- ایران -- راهنمای آموزشی Effective teaching -- Study and teaching (Elementary) -- Elementary school teachers-- Iran -- Study and teaching -- Education, Elementary-- Study and teaching-- Iran	
شناسه افزوده: محمدی ایوانلو، بهروز، ۱۳۷۱. نورآذر، ایلقار، ۱۳۷۱. مهرداد، هاشم، ۱۳۷۲. محمدزاده، مظاهر، ۱۳۷۲	
	رده بندی کنگره: LB1025/3
	رده بندی دیویی: ۳۷۱/۱۰۲
	شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۱۰۷۸۷

روش های تدریس کتب ابتدایی (ریاضی، علوم اجتماعی، علوم تجربی، فارسی، قرآن)
مؤلف: سیامک محمدی شوردرق. بهروز مجیدی ایوانلو. ایلقار نورآذر. هاشم مهرداد. مظاهر محمدزاده.
ناشر: ارتباطات اجتماعی / تهران

چاپ اول ۱۴۰۱

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۶۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۳۷-۹۱-۸

طراح جلد: محمدعلی رضائی شریف

ویراستار: شاهرخ نعمتی

پخش و توزیع: انتشارات ارتباطات اجتماعی و مؤسسه گنجینه علوم ۱۰۹۸ :

تهران، میدان انقلاب، خ کارگر جنوبی، خ آذربایجان، پ ۴۸۴

اردبیل، خ شریعتی، کوی اسلامی ۲، جنب اداره مخابرات، ساختمان ارک، ط ۳، واحد ۱۰

۰۹۱۳۹۲۶۵۰۷۱ و ۰۹۱۳۳۲۷۴۷۰۸ و ۰۴۵۳۳۲۵۸۳۶

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۸
تدریس موثر به چه معناست؟.....	۹
تحلیل مفهوم تدریس از دیدگاههای مختلف.....	۹
نظریه های تدریس.....	۱۰
مفهوم تدریس و پرسش های اساسی آن.....	۱۱
روش های نوین تدریس.....	۱۲
تقسیم بندی روش های تدریس.....	۱۳
انواع تدریس و تعاریف آن.....	۱۴
توسعه روش های تدریس.....	۱۵
اقسام روش تدریس.....	۱۶
روش تدریس ریاضی.....	۱۹
هدف های کلی آموزش ریاضی در دوره همگانی.....	۲۰
چگونگی رسیدن به هدف ها.....	۲۲
مراحل ساخته شدن یک مفهوم در ذهن کودک :.....	۲۴
مراحل ارائه درس در کلاس.....	۲۵
انواع روش های تدریس قابل استفاده در دوره ابتدایی :.....	۲۸
روش حل مسئله :.....	۴۰

۴۰.....	شرایط ایجاد روش مسئله ای :
۴۱.....	محاسن و محدودیت های روش مسئله ای :
۴۱.....	حل مسئله با روش « دیویی »
۴۳.....	اصول یادگیری و روش فعال
۴۵.....	تدریس به روش فعال
۴۸.....	نکات مورد توجه در طرح سئوالات امتحانی
۵۰.....	تدریس علوم اجتماعی
۵۱.....	حقایق
۵۲.....	مفاهیم
۵۵.....	مفاهیم چگونه رشد می یابند
۵۸.....	مشخصات مفاهیمها
۶۰.....	مفهوم ها به عنوان یک پایه برای برنامه درسی
۶۱.....	تسهیل کردن تکوین مفهوم
۶۲.....	تجارب
۶۳.....	بازی
۶۴.....	بازی حسی به تکوین مفهوم کمک می کند
۶۵.....	زبان
۷۰.....	تدریس علوم تجربی
۷۱.....	آموزش علوم ودنیای در حال تغییر

ویژگی های سواد علمی فناوریانه.....	۷۱
اهمیت آموزش علوم تجربی در مقطع ابتدایی و اهداف آن.....	۷۵
اهداف آموزش علوم تجربی در ابتدایی.....	۷۸
ساختار کتاب های درسی علوم تجربی در مقطع ابتدایی.....	۸۳
رویکردهای آموزش علوم تجربی.....	۸۶
رویکرد انتقالی.....	۸۶
رویکرد تعاملی.....	۸۷
رویکرد فرایندی.....	۸۸
رویکرد کاوشگری.....	۸۸
روشهای تدریس مناسب علوم تجربی.....	۸۹
آموزش از طریق همیاری.....	۹۰
محیط یادگیری رقابتی.....	۹۰
محیط یادگیری انفرادی.....	۹۳
محیط یادگیری مشارکتی.....	۹۴
توصیه های لازم به گروه ها.....	۹۸
روش تدریس فارسی.....	۱۰۰
یادگیری از طریق همیاری.....	۱۰۱
مراحل اجرای الگو همیاری.....	۱۰۲
شیوه ی نمایشنامه ای (ایفای نقش).....	۱۰۳

- شیوه ی بحث گروهی..... ۱۰۳
- الگوی بدیعه پردازی یا نوآفرینی..... ۱۰۴
- روش کنفرانس (گرد هم آیی)..... ۱۰۵
- روش شاگرد - استادی..... ۱۰۵
- روش چند حسی (مختلط)..... ۱۰۶
- روش حل مسئله..... ۱۰۶
- روش پروژه ای..... ۱۰۷
- شیوه سخنرانی..... ۱۰۸
- شیوه بازگویی..... ۱۰۸
- شیوه پرسش و پاسخ..... ۱۰۹
- شیوه تمرینی..... ۱۰۹
- شیوه بحثی..... ۱۱۰
- شیوه نمایشی..... ۱۱۱
- شیوه آزمایشی (روش اجرا کردن یا یادگیری بوسیله عمل)..... ۱۱۱
- شیوه گردش علمی..... ۱۱۲
- استفاده از منابع دیداری و شنیداری..... ۱۱۲
- الگوی کاوشگری به شیوه حقوقی..... ۱۱۳
- الگوی آموختن کنترل خود..... ۱۱۳
- الگوی ایفای نقش..... ۱۱۴

مقدمه

تدریس یا آموختن به آن بخش از پویندگی (فعالیت) های آموزشی که با حضور آموزگار در کلاس درس رخ می‌دهد نام نهاده می‌شود. تدریس بخشی از روند آموزش و پرورش است که یک رشته کردارهای به سامان و از پیش برنامه‌ریزی شده را در برمی‌گیرد و هدفش پیدایش شرایط دلخواه یادگیری از سوی آموزگار است. به آن بخش از کردارهای آموزشی که از سوی رسانه‌ها و بدون حضور و تعامل آموزگار با فراگیران رخ می‌دهد، تدریس گفته نمی‌شود و آموزش و پرورش معنایی بسیار گسترده‌تر از تدریس دارد.

لاگراتز، ریاضی‌دان نامی بر این باور بود که هیچ ریاضی‌دانی اکتشافات شخصی خود را در یک نکرده‌است، مگر این هنگام که این مطالب آن قدر در نظر او واضح و روشن شوند که چون از خانه به کوچه برود بتواند آن‌ها را برای اولین فردی که بر سر راه خود می‌بیند به سهولت شرح دهد. در دهه‌های گذشته روش‌ها و الگوهای جدیدی برای تدریس پدید آمده‌است که کارایی و بازده بسیار بیشتری از روش‌های سنتی تدریس دارد و در پرورش اندیشیدن و روحیه دانش‌آموز ردهای بسیار خوبی بر جای می‌گذارد. برخی از این روش‌های نوین عبارتند از: یادگیری تفکر به شیوه. استقرایی، دریافت یافتار (مفهوم)، الگوی استقرایی (کلمه) تصویر، کاوشگری دانشی و ورزیدگی‌آموزی در کاوشگری، بدیعه پردازی، یادگیری از عرضه. مطالب (پیش‌سازمان‌دهنده)، یاران در یادگیری، بررسی ارزش‌ها (ایفای نقش و آموزش خط‌مشی عمومی)، تدریس غیر مستقیم، توسعه. مفهوم مثبت از خویشتن، یادگیری از شبیه‌سازها و...